

Ważne telefony

Ważne telefony

Policja (Polizei)	110
Straż pożarna (Feuerwehr)	112
Lekarz dyżurny (Ärztlicher Notdienst)	
Pogotowie ratunkowe (Rettungsdienst)	
Pogotowie ds. zatruc (Notfall Vergiftungen)	
Apteka dyżurna (Apothekenbereitschaft)	
Miejskie zakłady komunalne (Stadtwerke)	

W razie wypadków zgłaszać:

- ▶ Gdzie się coś stało?
- ▶ Co się stało?
- ▶ Ile osób jest rannych?
- ▶ Jakiego rodzaju są dane obrażenia?
- ▶ Czekać na pytania dodatkowe!

W razie pożaru zgłaszać:

- ▶ Gdzie się pali?
- ▶ Co się pali?
- ▶ Jaki jest rozmiar pożaru?
- ▶ Jakie istnieją zagrożenia? (zagrożone osoby, składowane butle gazowe i inne)
- ▶ Czekać na pytania dodatkowe!

Jeżeli to możliwe, proszę czekać na ekipę ratunkową na drodze i wskazać jej, jak dojechać do celu, np. jeżeli są problemy z rozpoznaniem numerów budynków lub konieczne jest pokazanie wjazdu na tylne podwórze.



Bundesaamt
für Bevölkerungsschutz
und Katastrophenhilfe

Przygotowani na każdy wypadek

Prewencja i samopomoc w nagłych wypadkach
i sytuacjach szczególnych



Polnisch



Kompetenz in der zivilen Katastrophenschutz!



Impressum

Wydawca

© Bundesamt für Bevölkerungsschutz
und Katastrophenhilfe (BBK)
Postfach 1867, 53008 Bonn
Telefon: 0228 – 99550 – 0
www.bbk.bund.de, info@bbk.bund.de



Tekst & redakcja

Michael Schenk, BBK

Koncepcja & szata graficzna

stilpunkt Design und Kommunikation, Köln | www.agentur-stilpunkt.de

Zdjęcia

Marcus Krueger, Berlin | www.marcuskrueger.com
Florian Dreher, stilpunkt | www.agentur-stilpunkt.de
Gerhard Uelpenich, BBK
Markus Kauf (S.12), EuToch (S.14) | www.fotolia.com

11. wydanie, sierpień 2009 r.

Przygotowani na każdy wypadek

**Prewencja i samopomoc w nagłych wypadkach
i sytuacjach szczególnych**

Spis treści

Przygotowani na każdy przypadek – wprowadzenie	4
Czemu służy niniejsza broszura?	5
Prewencja i samopomoc	6
Produkty żywnościowe i woda pitna	7
Higiena	8
Zapas wody	9
Apteczka domowa	10
Awarie i przerwy w dostawie energii	12
Odbiornik radiowy	14
Ostrzeżenia w internecie	15
Bagaż awaryjny	16
Zabezpieczanie dokumentów	18
Telefony alarmowe	20
Powódź	22
Ekstremalne warunki atmosferyczne	26
Zagrożenia w wyniku ekstremalnych warunków atmosferycznych	28
Pomoc dla samopomocy	29
Ochrona przeciwpożarowa w domu – prewencja przeciwpożarowa	30
Zanim się zapali	32
Czujki dymowe	33
Gdy się pali	34
Urządzenia gaśnicze	35
Zagrożenia typu CBRN	36
Zachowanie w razie uwolnienia substancji niebezpiecznych	37
Niebezpieczne substancje typu CBRN	38
Właściwości substancji niebezpiecznych typu CBRN	39
Lista kontrolna	40

Wprowadzenie



Czemu służy niniejsza broszura?

Po fakcie na najlepsze środki zaradcze jest już niestety za późno. Prawidłowego zachowania w razie pożaru czy wypadku nie można nauczyć się, gdy już się pali lub ktoś odniósł obrażenia. Kompetentną pomocą może służyć tylko ten, kto przygotował się na taką ewentualność, jeszcze zanim dojdzie do nieszczęścia. Do tego właśnie ma zachęcić niniejsza broszura. Można na przykład przyswoić sobie zasady udzielania pierwszej pomocy i stosować się do podanych wskazówek. Szybko okaże się, że o niektórych rzeczach nie słyszy się po raz pierwszy, lub że są już pod ręką. Często wystarczy zainwestować tylko trochę czasu i środków, aby solidnie przygotować siebie i swoją rodzinę na nagłe wypadki.

Stosowanie się do wskazówek niniejszej broszury i regularne szkolenie się w udzielaniu pierwszej pomocy to już duża część „przygotowania na każdy wypadek“!

Wiadomości o wypadkach i katastrofach są częścią naszego codziennego życia. Każdy z nas może stać się ofiarą dużych pożarów, powodzi, wypadków chemicznych, awarii sieci elektrycznej i innych nagłych zagrożeń. W celu umiejętnego i szerokiego przeciwdziałania zagrożeniom oraz likwidowania ich skutków ludność naszego kraju ma do dyspozycji rozbudowany system pomocy. Podczas gdy straż pożarna i pogotowie ratunkowe udzielają pomocy w sytuacjach codziennych, na szczeblu landów funkcjonuje obrona cywilna przewidziana do stawiania czoła katastrofom i zagrożeniom w naszym zdominowanym przez technikę środowisku. Na szczeblu federacji zintegrowany system pomocy jest wzmocniony i uzupełniany o siły i środki na potrzeby kryzysów i zagrożeń na dużą skalę. Federacja udostępnia dodatkowe pojazdy i helikoptery ratownicze Obrony Cywilnej oraz kieruje do akcji Organizację Pomocy Technicznej (Technisches Hilfswerk) i żołnierzy służby zasadniczej. Federacja, kraje związkowe i gminy prowadzą partnerską współpracę w dziedzinie obrony cywilnej w celu zapewnienia pomocy obywatelom w nagłych przypadkach i sytuacjach wyjątkowych. Jednakże zanim przybędzie pomoc, mija czas – cenny czas – kiedy uratowanie życia ludzkiego lub uchronienie przed zniszczeniem dóbr materialnych może być kwestią minut. Minut, w których każdy z nas może być zdany wyłącznie na własne umiejętności.

Każdy z nas musi zadać sobie następujące pytania:

Czy jestem odpowiednio przygotowany?

Jestem w stanie pomóc sobie i innym w takich sytuacjach?



Prewencja i samopomoc

Za pomocą dobrze funkcjonującego systemu dystrybucyjnego wszystkie ważne artykuły konsumpcyjne, a w szczególności produkty spożywcze, są transportowane do punktów sprzedaży detalicznej. Zapewnia to stały napływ świeżych produktów i zaoszczędzenie handlowcom na małą i dużą skalę wysokich kosztów składowania. Jednakże taki system jest wrażliwy na zakłócenia. Już zasypane śniegiem czy oblodzone drogi uniemożliwiają zaopatrzenie małych miejscowości, a w przypadku powodzi – jak pokazała katastrofa powodziowa nad Odrą – odcięte mogą być nawet całe regiony.



Produkty żywnościowe i woda pitna

Na wszelki wypadek każde gospodarstwo domowe powinno posiadać zapas produktów żywnościowych i napojów na 1–2 tygodnie. Dobierając produkty należy zwrócić uwagę, aby można je było przechowywać przez dłuższy czas bez konieczności chłodzenia (np. w razie przerwy w dostawie prądu) i spożywać również na zimno. Podczas katastrof, a w szczególności w stanie zagrożenia państwa, należy liczyć się z problemami z zaopatrzeniem w wodę, a nawet z zatruciem wody pitnej. W pewnych warunkach człowiek może wprawdzie przeżyć trzy tygodnie bez jedzenia, ale tylko cztery dni bez picia. Dlatego w domowym zapasie awaryjnym koniecznie musi się znaleźć wystarczająca ilość płynów. Dla zaspokojenia tego zapotrzebowania nadaje się woda mineralna, soki owocowe i inne napoje o dłuższym okresie przydatności do spożycia. W liście kontrolnej na końcu broszury znajdują się tabele z codziennym zapotrzebowaniem człowieka na żywność i napoje. Proszę pamiętać o ewentualnie niezbędnych produktach specjalnych, np. dla chorych na cukrzycę lub dla niemowląt. W planowaniu i przygotowaniu zapasu należy również uwzględnić zwierzęta żyjące w danym gospodarstwie domowym.

Wskazówki

- ▶ Na zapas awaryjny przeznaczać wyłącznie produkty żywnościowe i napoje, które odpowiadają normalnym nawykom żywieniowym rodziny i mogą być przechowywane bez ograniczeń lub dłuższy czas.
- ▶ Przechowywać produkty żywnościowe możliwie w chłodnym, suchym i ciemnym miejscu, zwracać uwagę na hermetyczne opakowanie.
- ▶ Produkty żywnościowe z okresem przydatności do spożycia do osiemnastu miesięcy muszą być oznaczone odpowiednią datą; artykuły, które można przechowywać dłużej lub produkty nieoznaczone opatrzyć datą zakupu.
- ▶ Nowe produkty żywnościowe przeznaczone na zapas stawiać na końcu i najpierw zużywać starsze zapasy zanim minie ich okres przydatności do spożycia.
- ▶ Z uwagi na możliwość przerw w dostawie prądu gromadzić w pierwszej kolejności produkty żywnościowe nadające się do spożywania na zimno.
- ▶ Przygotować urządzenie do gotowania niezależne od zaopatrzenia w prąd i gaz; sklepy oferują wiele rozwiązań alternatywnych, na przykład kuchenki turystyczne gazowe i.in.

Proszę sprawdzić stan przygotowań! Lista kontrolna na końcu niniejszej broszury!

Higiena

Jesteśmy przyzwyczajeni do regularnej, codziennej higieny. Prysznic, mycie zębów czy rąk itd. służą nie tylko dobremu samopoczuciu, lecz również naszemu zdrowiu. Dzięki komfortowi posiadania łazienki i stałemu dostępowi do bieżącej ciepłej i zimnej wody przestrzeganie i utrzymanie higieny jest rzeczą prostą. Ale co zrobimy, jeżeli pewnego dnia nie będzie prądu, z kranu nie popłynie ciepła woda, a może i z zimnej będziemy mogli korzystać tylko kilka godzin dziennie?



Zapas wody



Podczas katastrof należy liczyć się z zakłóceniami w zaopatrzeniu w wodę. Jednakże właśnie wtedy higiena jest szczególnie ważna dla ochrony przed chorobami i zachowania odporności organizmu. Dlatego również w uciążliwych warunkach należy konsekwentnie dbać o higienę ciała. W każdym domu należy zawczasu przygotować wystarczający zapas mydła, pasty do zębów, środków piorących i wody, ewentualnie również do prowizorycznego splukiwania toalet.

Wskazówki

- ▶ W razie katastrof i innych długotrwałych sytuacji wyjątkowych napełnić wodą wszystkie większe pojemniki, łącznie z wanną i umywalkami! Oszczędnie zużywać zgromadzoną wodę! W razie dłuższego deficytu wody używać naczyń i sztućców jednorazowych dla zaoszczędzenia wody do zmywania!
- ▶ Stosując dostępne w sklepach z artykułami kempingowymi środki do dezynfekcji i konserwacji można istotnie przedłużyć okres przechowywania i zdatność do picia przygotowanego zapasu wody.
- ▶ Gdy brakuje wody dobrym wyjściem jest również toaleta kempingowa, oczywście z papierem toaletowym i płynem zastępczym.
- ▶ Do wielu czynności nadają się rękawice domowe pozwalające zaoszczędzić dużo wody do mycia rąk. Używanie ręczników papierowych także zmniejsza zużycie wody, a ich usuwanie jest proste.
- ▶ Worki na śmieci umożliwiają szybkie usunięcie odpadów i ich składowanie przez dłuższy czas, gdy na przykład nie funkcjonuje wywóz śmieci.

Proszę sprawdzić stan przygotowań! Lista kontrolna na końcu niniejszej broszury!

Apteczka domowa

Prawie w każdym gospodarstwie domowym znajduje się pewna ilość lekarstw, która nazbierała się w przeciągu lat. Często jednak mamy bardziej do czynienia ze składowiskiem odpadów niebezpiecznych niż z apteczką domową. Lekarstwa te ewentualnie nie wykazują już pożądanego działania lub nawet stały się niebezpieczne. Po przekroczeniu terminu ważności lekarstwa płynne mogą się rozłożyć, tabletki rozpaść a maści zjełczeć. Zamiast służyć pomocą, stają się wtedy raczej zagrożeniem dla naszego zdrowia, ponieważ mogą wykazywać nowe, zupełnie nieprzewidywalne działanie.

Przechowywanie lekarstw

Dobrze wyposażona apteczka domowa powinna znajdować się w specjalnie przeznaczony do tego celu wysoko zawieszony szafce, aby małe dzieci nie miały do niej dostępu. Optymalna jest apteczka z niezamykaną, dostępną dla wszystkich częścią ze środkami opatrunkowymi i zamykaną na klucz częścią na lekarstwa, jak jest to przewidziane w niektórych szafkach łazienkowych. Ale uwaga! Łazienka nie jest idealnym miejscem dla apteczki domowej! Najlepsze jest niezbyt ciepłe i suche pomieszczenie.



Wskazówki

- ▶ Wszystko, co znajduje się w apteczce samochodowej (wg normy DIN 13164 strona 2) –począwszy od kompresu gazowego poprzez nożyczki, środek do odkażania ran, plastry i bandaże, a skończywszy na chuście trójkątnej – powinno znaleźć się również w apteczce domowej.
- ▶ Ważne są leki, które muszą być przyjmowane stale! Wszystkie lekarstwa w stanie płynnym i stałym przechowywać w oryginalnym opakowaniu wraz z ulotką producenta i zanotowanym zaleceniem przyjmowania!

Dodatkowo warto pamiętać o

- | | |
|--|------------------------------------|
| ▶ środka na przeziębienie | ▶ termometry do mierzenia gorączki |
| ▶ środka przeciwbólowym | ▶ pincetce do usuwania drzazg itp. |
| ▶ środka przeciwbiegunkowym | ▶ środka do odkażania skóry |
| ▶ maści na ukąszenia i oparzenia słoneczne | |

Należy przestrzegać terminu przydatności! W razie ważności powyżej pięciu lat producent nie jest zobowiązany do podawania terminu – w takich przypadkach należy zanotować datę zakupu na opakowaniu.

Proszę sprawdzić stan przygotowań! Lista kontrolna na końcu niniejszej broszury!

Awarie i przerwy w dostawie energii

Wszyscy obywatele państw uprzemysłowionych są dziś uzależnieni od różnych źródeł energii – od prądu, gazu, oleju opałowego i ciepła – dostarczanych bezpośrednio do domu za pośrednictwem sieci przesyłowych.

Jak bardzo jesteśmy uzależnieni od zaopatrzenia w energię uwidaczniają nam skutki przerw w dostawie prądu – nagle przestają działać wszystkie urządzenia podłączone do sieci!

Należą do nich: budzik elektryczny, elektryczny podgrzewacz wody, ekspres do kawy, radio, lampy, kuchenka elektryczna, telefon, komputer, winda, bankomat i wiele innych urządzeń.

Również ogrzewanie...

Nawet ogrzewanie jest często uzależnione od elektryczności – dotyczy to również instalacji grzewczych na olej opałowy, ponieważ transport oleju ze zbiornika do palnika, wtrysk i zapłon funkcjonują elektrycznie. Przebudowa urządzenia w celu obsługi manualnej – jeżeli jest ona w ogóle możliwa – oznacza wiele pracy i wysokie koszty.



Wskazówki

Na wypadek awarii systemu zaopatrzenia w energię lub przerw w dostawie oleju opałowego, gazu, ciepła lub prądu każde gospodarstwo domowe powinno przygotować rozwiązanie alternatywne. Mniejsze posiłki można z powodzeniem przyrządzić na kuchence spirytusowej (na paliwo w formie ciekłej lub stałej). Ewentualnie może przydać się również węgiel drzewny.

Brak ogrzewania w naszych regionach można z reguły przez pewien czas zrekompenzować ciepłym ubraniem. Kto dysponuje możliwością ogrzewania na węgiel, brykiety i drewno, powinien na wszelki wypadek przygotować odpowiedni zapas opału.

Gdy zabraknie światła dobrą alternatywą będą świece, latarki kieszonkowe i lampy naftowe. Również tutaj należy koniecznie sprawdzić stan zapasów świeczek, paliwa, żarówek do latarek, baterii oraz zapalek i zapałniczek. Na zapas awaryjny niezbyt dobrze nadają się akumulatory, ponieważ w stanie naładowanym uwalniają zmagazynowaną energię elektryczną przez stosunkowo krótki czas. Ponadto w momencie awarii muszą być one całkowicie naładowane. Proszę pamiętać o tym, że brak energii może w niekorzystnych warunkach utrzymywać się nawet przez kilka tygodni. Sklepy z artykułami kempingowymi i turystycznymi oferują wiele urządzeń, które mogą być bardzo pomocne w takiej sytuacji.

Proszę sprawdzić stan przygotowań! Lista kontrolna na końcu niniejszej broszury!

Odbiornik radiowy

Katastrofa na dużą skalę – na przykład powódź – może doprowadzić do tego, że część ludności będzie odcięta od świata. Jedyną możliwością przekazywania niezbędnych informacji potrzebującym jest wtedy radio, telewizja i inne media elektroniczne. Jednakże w rejonach objętych katastrofą często nie można zapewnić zaopatrzenia w energię elektryczną, co oznacza, że urządzenia na prąd nie będą działać.

Handel oferuje odbiorniki radiowe, które mogą być zasilane zarówno z sieci jak i na baterie. Dla zapewnienia sobie dostępu do informacji także podczas awarii czy katastrofy należy koniecznie zaopatrzyć się w radio umożliwiające odbiór na falach średnich i ultrakrótkich (UKW). Oczywiście jest, że trzeba również zadbać o odpowiednią ilość baterii zapasowych pozwalającą na dłuższe korzystanie z odbiornika.



Ostrzeżenia w Internet

Oficjalne ostrzeżenia o niebezpieczeństwie organy federalne podają również w Internecie.

Ostrzeżenie może być na przykład umieszczone bezpośrednio na stronie głównej www.t-online.de.



Wskazówki dot. odbiornika radiowego

- ▶ Proszę zaopatrzyć się w odbiornik radiowy na fale ultrakrótkie i średnie, który może być zasilany również na baterie.
- ▶ Okres przydatności baterii jest ograniczony. Data produkcji i ważności znajduje się na baterii lub opakowaniu. Sklepy specjalistyczne informują o innych możliwościach.
- ▶ Proszę przygotować wystarczający zapas baterii (i uwzględnić różne wielkości!). Zapas należy odnawiać pobierając z niego baterie na aktualne potrzeby i uzupełniając nowymi.

Proszę sprawdzić stan przygotowań! Lista kontrolna na końcu niniejszej broszury!

Bagaż awaryjny

Nieszczelność przewodu gazowego, pożar domu sąsiada, zbliżająca się katastrofa czy inna sytuacja wyjątkowa może wymusić czasowe opuszczenie poszczególnych budynków lub nawet dłuższą ewakuację większych obszarów.

Na taką okoliczność najlepiej mieć pod ręką bagaż awaryjny. Jego ciężar i objętość powinny być tak dobrane, aby możliwe było samodzielne niesienie bagażu nawet przez dłuższy czas. Najbardziej odpowiednim środkiem transportu jest plecak, ponieważ ręce są wtedy wolne. Bagaż awaryjny ma pomóc nam w przetrwaniu do chwili, gdy będzie można znów wrócić do domu.

Uwaga! Dla małych dzieci przygotować woreczek na szyję lub talizman SOS z nazwiskiem, datą urodzenia i adresem rodziców! Talizmany SOS można nabyć u organizacji pomocy humanitarnej, w domach towarowych, w ramach sprzedaży wysyłkowej oraz w aptekach i drogeriach.

Koniecznie pamiętać o

- ▶ dokumentach tożsamości, gotówce, rzeczach wartościowych, ewentualnie o woreczku lub talizmanie SOS dla dzieci z danymi osobowymi
- ▶ prowizorycznym ubraniu ochronnym:
 - ▶ odzież chroniąca przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi, jak np. odzież żeglarska (kurtka i spodnie) lub długi płaszcz przeciwdeszczowy z kapturem
 - ▶ solidne buty z wysoką cholewką lub wysokie buty gumowe z możliwie grubymi żelówkami
 - ▶ w razie zagrożenia skażeniem radioaktywnym lub chemicznym stosować prowizoryczne środki ochrony dróg oddechowych, na przykład półmiski / maski dla majsterkowiczów lub wilgotne chusty / ręczniki.

Zawartość bagażu awaryjnego

- ▶ artykuły pierwszej pomocy, zażywane leki
- ▶ radio odbierające na falach ultrakrótkich i średnich, również z zasilaniem na baterie, baterie zapasowe
- ▶ ważne dokumenty osobiste (zapakowane wodoszczelnie), szczegółowe informacje w części „Zabezpieczanie dokumentów“
- ▶ żywność na dwa dni w opakowaniu chroniącym przed pyłem
- ▶ butelka z wodą, naczynia i sztućce, otwieracz do konserw
- ▶ latarka ręczna z bateriami zapasowymi
- ▶ śpiwór lub koc, ewentualnie mata izolująca
- ▶ odzież i artykuły higieniczne

Proszę sprawdzić stan przygotowań! Lista kontrolna na końcu niniejszej broszury!



Zabezpieczanie dokumentów

W każdym gospodarstwie domowym ważne dokumenty (wzgl. ich uwierzytelnione odpisy lub kopie) powinny znajdować się w odpowiedniej teczce na dokumenty. Na wszelki wypadek każdy członek rodziny powinien wiedzieć, gdzie się ona znajduje. Odtworzenie zaginionych lub zniszczonych ważnych dokumentów może być bardzo trudne lub nawet niemożliwe. Dla przedłożenia firmie ubezpieczeniowej pomocna może być również dokumentacja własności, na przykład w formie zdjęć.



Duplikaty ważnych dokumentów można przechowywać również u przyjaciół, krewnych, adwokatów lub w bankach.

Proszę pamiętać o tym, że wiele kopii wymaga urzędowego uwierzytelnienia.



W teczce na dokumenty

- ▶ dokumenty rodzinne (akty urodzenia, ślubu, zgonu) wzgl. księga rodzinna
- ▶ zaświadczenia dotyczące renty, emerytury, wynagrodzenia
- ▶ książeczki oszczędnościowe, akcje, karta pojazdu itp.
- ▶ polisy ubezpieczeniowe
- ▶ potwierdzenia uiszczenia składek ubezpieczeniowych, w szczególności na ubezpieczenie rentowe/emerytalne
- ▶ świadectwa, umowy, odpisy z ksiąg wieczystych, testament itd.

Proszę sprawdzić stan przygotowań! Lista kontrolna na końcu niniejszej broszury!

Telefony alarmowe i awaryjne

W razie odniesienia obrażeń liczy się każda sekunda. Przypadki, kiedy pogotowie ratunkowe lub straż pożarna są natychmiast na miejscu, należą do rzadkości. Zasadniczo służby ratunkowe muszą być wezwane na miejsce zdarzenia za pomocą telefonu alarmowego. Podstawą każdej pomocy zorganizowanej jest więc dobrze funkcjonujący i powszechnie znany system alarmowania i wzywania pomocy. Wszędzie w Niemczech można bezpłatnie wezwać straż pożarną i pogotowie ratunkowe pod numerem 112. Ponadto należy poinformować się, jakie numery mają dodatkowe lokalne telefony alarmowe.



Do czasu przybycia pogotowia ratunkowego lub straży pożarnej należy udzielać pomocy we własnym zakresie. Proszę udzielić pierwszej pomocy i zabezpieczyć miejsce wypadku.

Proszę pamiętać o tym, że konieczne może być wskazanie ekipie ratunkowej dojazdu do miejsca zdarzenia, np. jeżeli trudno rozpoznać numer budynku.



Prawidłowe zachowanie w nagłym wypadku

1. W razie konieczności zabezpieczyć miejsce zdarzenia!
2. Natychmiast udzielić pierwszej pomocy!
3. Wezwać pomoc dzwoniąc pod numer 112 lub inny numer telefonu awaryjnego!
4. Zgłosić następujące fakty:
 - ▶ Gdzie się coś stało?
 - ▶ Co się stało?
 - ▶ Ile osób jest rannych?
 - ▶ Jakiego rodzaju są dane obrażenia?
 - ▶ Czekać na pytania dodatkowe!
5. Proszę udzielać pierwszej pomocy do chwili przybycia pogotowia ratunkowego. W razie wypadku z udziałem pojazdu transportującego materiały niebezpieczne należy podać górne cyfry znajdujące się na pomarańczowej tablicy ostrzegawczej!

33

1203

Powódź

Dla części terytorium Republiki Federalnej Niemiec istnieje potencjalne zagrożenie powodziowe, przy czym w związku z postępującymi zmianami klimatycznymi należy liczyć się z częstszym występowaniem powodzi. Federacja, landy i gminy nie szczędzą nakładów na ochronę przeciwpowodziową. Także każdy obywatel powinien przyczynić się do ograniczenia szkód dzięki konkretnym przygotowaniom i działaniom. W tym celu mają pomóc Państwu niektóre wskazówki. Proszę poinformować się u władz lokalnych o alarmowym stanie wody w razie zagrożenia powodziowego w swoim miejscu zamieszkania.

Podczas powodzi możliwe jest zakłócenie lub przerwanie normalnego zaopatrzenia w prąd, artykuły żywnościowe i wodę pitną. Z powodu ewentualnych szkód powstałych w infrastrukturze stan ten może utrzymywać się również po ustaniu bezpośredniego zagrożenia.



Zalecane czynności prewencyjne:

- ▶ gromadzenie desek okorkowych, sklejek wodoodpornych i silikonu do uszczelniania drzwi i okien oraz dodatkowych worków z piaskiem
- ▶ odpowiednio wczesne przeniesienie w bezpieczne miejsce substancji niebezpiecznych i chemikaliów
- ▶ wyniesienie wartościowych mebli i urządzeń z zagrożonych pomieszczeń
- ▶ używanie wodoodpornych materiałów budowlanych i lakierów w zagrożonych pomieszczeniach
- ▶ zabezpieczenie zbiornika oleju opałowego przed wypłynięciem na powierzchnię wody (zamocowanie wertykalne lub obciążenie balastem, np. obsypanie ziemią w razie grożącego niebezpieczeństwa), w miarę możliwości używanie zbiorników przystosowanych do obciążenia pod wpływem ciśnienia wody z zewnątrz; przygotowanie możliwości zamknięcia przewodów

Warto pamiętać o:

- ▶ zapasie produktów żywnościowych i wody pitnej
- ▶ radiu zasilanym na baterie i wystarczającej ilości baterii zapasowych
- ▶ niezależnego od prądu oświetlenia awaryjnego
- ▶ niezależnej od prądu możliwości gotowania
- ▶ suchym miejscu do składowania drewna i węgla w razie dysponowania odpowiednimi piecami
- ▶ toalecie zastępczej.

Proszę zapoznać się również z naszymi wskazówkami odnośnie tematów „Bagaż awaryjny” i „Zabezpieczanie dokumentów”.

Pomyśleć, by:

- ▶ zaplanować zabezpieczenie osób chorych i wymagających opieki! Na czas zorganizować ich „ewakuację” w bezpieczne miejsce, np. do krewnych czy znajomych!
- ▶ przygotować ewakuację zwierząt!
- ▶ podczas powodzi należy liczyć się z awarią sieci telefonii stacjonarnej i komórkowej. Przydatne może być ustalenie z sąsiadem odpowiednich znaków alarmowych i ostrzegawczych.
- ▶ poinformować każdego członka rodziny o podjętych środkach ochrony przeciwpowodziowej, prawidłowym zachowaniu i ważnych elementach prewencji indywidualnej! Na wypadek powodzi należy omówić podział czynności, np. kto będzie obsługiwał wyłączniki główne i zawory odcinające, a kto zatroszczy się o teczkę z dokumentami osobistymi.

Powódź

W czasie zagrożenia powodzią:

- ▶ Słuchać aktualnych prognoz pogody i ostrzeżeń przeciwpowodziowych na częstotliwościach regionalnych rozgłośni radiowych i śledzić telegazetę regionalnych stacji telewizyjnych! Ewentualnie dodatkowo informować w sąsiedztwie!
- ▶ Sprawdzić i uzupełnić podjęte środki prewencyjne!
- ▶ Opróżnić zagrożone pomieszczenia!
- ▶ Uszczelnić zagrożone drzwi, okna, odpływy itd.!
- ▶ Zabezpieczyć lub wyłączyć instalację grzewczą i sprzęt elektryczny w zagrożonych pomieszczeniach (np. zamrażarkę w piwnicy)!
Uwaga! Niebezpieczeństwo porażenia prądem istnieje już przy kontakcie z wodą kondensacyjną!
- ▶ Skontrolować instalację kanalizacyjną i klapy zwrotne w piwnicy!
- ▶ Zawczasu usunąć pojazdy z zagrożonych garaży i miejsc postoju!
- ▶ Informować straż pożarną w przypadku uwolnienia się substancji szkodliwych!

Dodatkowe wskazówki odnośnie pojazdów mechanicznych:

- ▶ Nie wjeżdżać na zalane drogi! W przypadku przedostania się wody do silnika grożą poważne uszkodzenia. Ponadto temperatura robocza katalizatora wynosi około 700°C – nagłe schłodzenie może doprowadzić do rozerwania ceramicznego nośnika!
- ▶ Jeżeli poziom wody osiągnął miskę olejową lub koła pojazdu są całkowicie zalane w żadnym wypadku nie włączać silnika! Pojazd należy odtransportować i poddać kontroli w warsztacie samochodowym.

Ratowanie życia

- ▶ Życie ludzi jest ważniejsze niż wartości materialne!
- ▶ Ratować z uwzględnieniem własnego bezpieczeństwa i wzywać na pomoc innych!
- ▶ Ewakuować dzieci z terenu objętego powodzią w bezpieczne miejsce zanim powstanie zagrożenie!
- ▶ Nie poruszać się po terenach nadbrzeżnych z uwagi na niebezpieczeństwo podmycia i zarwania gruntu! Nie wjeżdżać na zalane i częściowo zalane drogi! Nie wjeżdżać na zamknięte odcinki i stosować się do poleceń władz lokalnych i służb przeciwpowodziowych!
- ▶ Z uwagi na fale i przeszkody podwodne nie poruszać się po wezbranych wodach prywatnymi łodziami!

Szczególne zagrożenia w razie powodzi

powstają w wyniku podmycia dróg, mostów, wałów itp. jak również dryfujących przedmiotów. Substancje szkodliwe jak np. olej opałowy, środki czyszczące i pestycydy, które przedostały się do wody, a także odchody i odpady stanowią zagrożenia dla zdrowia. Możliwe jest zanieczyszczenie wody pitnej.

Po powodzi

- ▶ Usunąć resztę wody i muł, odpompowywać wodę z zalanych pomieszczeń dopiero po ustąpieniu powodzi i odpowiednim opadnięciu poziomu wód gruntowych! W przeciwnym wypadku może dojść do uszkodzenia fundamentu budynku. Śledzić komunikaty władz lokalnych!
- ▶ Usunąć lub skontrolować wykładziny podłogowe i okładziny!
- ▶ W celu uniknięcia wystąpienia uszkodzeń budynku, pleśni i innych szkodników możliwie szybko osuszać miejsca, które miały kontakt z wodą powodziową! Pomocne w tym mogą być urządzenia grzewcze, które można ewentualnie wypożyczyć lub wynająć.
- ▶ Poddać kontroli uszkodzoną substancję budynku (statyka)!
- ▶ Sprzęt elektryczny i instalacje używać i eksploatować dopiero po sprawdzeniu przez fachowca!
- ▶ Poddać kontroli zbiorniki oleju opałowego!
- ▶ W razie uwolnienia się substancji szkodliwych jak np. pestycydów, farb, lakierów, środków czyszczących zawiadomić straż pożarną! Konieczna może być utylizacja przez firmy specjalistyczne.
- ▶ Używanie środków do usuwania olejów wyłącznie po konsultacji ze strażą pożarną!
- ▶ Zadbaj o dobrą wentylację w oczyszczanych pomieszczeniach!
W razie uwolnienia się substancji niebezpiecznych nie palić i nie stosować otwartego ognia!
- ▶ Utylizować zanieczyszczone meble i produkty żywnościowe zgodnie z zaleceniami!
- ▶ Nie spożywać owoców, warzyw i sałaty z rejonów objętych powodzią!
- ▶ W przypadku zanieczyszczenia ogrodów lub pól uprawnych substancjami szkodliwymi (np. olejem) powiadomić starostwo (Landratsamt) lub Urząd ds. rolnictwa (Amt für Landwirtschaft)!
- ▶ Po ustąpieniu powodzi możliwa plaga szkodników, np. komarów. Kupić środki przeciw insektom lub przygotować odpowiedni zapas!

O powodzi i innych zagrożeniach informuje niemiecki system informacyjno-prewencyjny „deNIS” (deutsches Notfallvorsorge-Informationssystem) pod adresem internetowym www.denis.bund.de. Proszę informować się również w urzędach lokalnych i straży pożarnej w miejscu zamieszkania.

Ekstremalne warunki atmosferyczne

Ekstremalne warunki atmosferyczne mogą wystąpić tak nagle, że praktycznie nie sposób się na nie przygotować. Jednakże często dają się one przewidzieć, a odpowiednie komunikaty i ostrzeżenia pojawiają się np. w internecie na portalu Niemieckiej Służby Meteorologicznej - www.dwd.de (Deutscher Wetterdienst). Proszę informować się na czas!

Podczas burz i silnego wiatru zagrożeniem dla zdrowia i życia są odrywające się konary i gałęzie, przewracające się drzewa i spadające dachówki. Proszę koniecznie unikać zagrożonych rejonów, np. lasów. Podczas intensywnych opadów deszczu może szybko dojść do zalania dróg oraz podniesienia i przemieszczenia płyt pokrywowych studzienek kanalizacyjnych w wyniku ciśnienia napierającej z dołu wody. Proszę zachować ostrożność w ruchu drogowym i liczyć się w każdej chwili z utrudnieniami. W razie stwierdzenia wycieku oleju opałowego lub uwolnienia się innych substancji niebezpiecznych, na przykład w wyniku zalania piwnicy, należy niezwłocznie powiadomić straż pożarną!

Zachowanie podczas burzy

- ▶ Unikać wysoko wznoszących się drzew, masztów, anten itp.! Nie używać parasolek! Szukać schronienia w budynku lub przykucnąć na opuszkach stóp ze zwartymi stopami, najlepiej w niecce (na niższej położonym terenie)!
- ▶ Podczas jazdy pozostać w pojeździe i nie dotykać połykających części metalowych!
- ▶ Zachować minimum 50 metrów odległości do sieci nadziemnych!
- ▶ W wyniku uderzenia pioruna może dojść do przepięcia. Własna instalacja odgromowa może wystarczyć. Najlepiej wyłączyć z sieci wrażliwy sprzęt lub zainstalować dostępne w handlu zabezpieczenia przepięciowe.
- ▶ Uderzenie pioruna może poważnie uszkodzić mury budynku lub spowodować powstanie rysów i pęknięć.

Wskazówki

Zasadniczo podczas ekstremalnych warunków pogodowych należy mieć pod ręką:

- ▶ niezależne od prądu radio odbierające na falach ultrakrótkich oraz wystarczającą ilość baterii,
- ▶ niezależne od prądu źródła światła jak latarki ręczne i świeczki,
- ▶ bagaż awaryjny z ważnymi dokumentami w razie konieczności opuszczenia mieszkania.

Powinno posiadać się dokumentację swojej własności np. w formie zdjęć itp. W razie uszkodzenia budynku może się ona bardzo przydać w dochodzeniu o odszkodowanie.

Ekstremalne warunki pogodowe mogą wywołać strach i panikę u zwierząt domowych i hodowlanych. Proszę próbować uspokoić zwierzęta i dopilnować, aby nie mogły one opuścić bezpiecznego schronienia.

Proszę śledzić i stosować się do ostrzeżeń w mediach!



Zagrożenia w wyniku ekstremalnych warunków atmosferycznych

Gradobicie i trąby powietrzne

Dodatkowe zagrożenie stanowią gradobicie i trąby powietrzne.

W przypadku trąb powietrznych lej wirującego powietrza unosi i przemieszcza odłamki i pył.

W razie gradobicia i trąby powietrznej dodatkowo:

- ▶ Spuścić rolety zewnętrzne i zamknąć okiennice! Nie przybywać w pobliżu niezabezpieczonych otworów!
- ▶ Przejść do pomieszczenia otoczonego innymi pomieszczeniami lub położonego niżej, np. do piwnicy! Samochód, przyczepa mieszkaniowa i mniej stabilne budynki ewentualnie nie zapewnią wystarczającej ochrony.
- ▶ Unikać pomieszczeń z dużą powierzchnią sufitu, np. hal!
- ▶ Nie pozostawać na zewnątrz! Schronić się w solidnym budynku! Ewentualnie położyć się z twarzą do ziemi i chronić głowę i kark rękoma!

Po ustąpieniu zagrożenia...

- ▶ Sprawdzić, czy w najbliższym otoczeniu doszło do uszkodzeń, np. nieszczelności, zalanie, stłuczenia szyb!
- ▶ Używać sprzętu elektrycznego tylko wtedy, gdy nie miał on kontaktu z wilgocią!
- ▶ W razie odniesienia obrażeń przez innych udzielić pierwszej pomocy i ewentualnie wezwać pogotowie ratunkowe!
- ▶ W razie poważnych uszkodzeń opuścić budynek i wchodzić do niego dopiero po udzieleniu zezwolenia przez ekspertów!
- ▶ W razie uszkodzenia dachu podczas burzy nie wchodzić w strefę zagrożoną zawaleniem! Wynosi ona jedną trzecią wysokości od ziemi do rynny. Powiadomić straż pożarną!

Pomoc dla samopomocy

Do momentu przybycia pogotowia ratunkowego każdy obywatel powinien być w stanie pomóc sobie i innym. Telefony alarmowe i pierwsza pomoc stanowią podstawę całego rzędu czynności w zsynchronizowanym systemie pomocy mającym na celu ratowanie życia rannych lub chorych. Ukończenie odpowiedniego kursu organizowanego przez organizacje pomocy umożliwi nam prawidłowe zachowanie na miejscu wypadku i umiejętność udzielenia pierwszej pomocy zanim przybędzie wykwalifikowana ekipa ratunkowa. Dla rodziców małych dzieci organizacje pomocy humanitarnej oferują specjalne kursy pierwszej pomocy dostosowane do potrzeb najmłodszych.

Na pewno nie zaszkodzi odświeżenie wcześniej nabytych umiejętności! Możliwość udziału w odpowiednim kursie pierwszej pomocy w pobliżu miejsca zamieszkania oferują organizacje pomocy humanitarnej.

Udzielania pierwszej pomocy można się nauczyć!

Kontakt: telefonicznie – numery w książce telefonicznej –
lub za pomocą internetu:

- ▶ Malteser
www.malteser.de
- ▶ Arbeiter-Samariter-Bund
www.asb.de
- ▶ Johanniter-Unfall-Hilfe
www.juh.de
- ▶ Deutsches Rotes Kreuz
www.drk.de
- ▶ DLRG
www.dlrg.de



Nauč się udzielania pierwszej pomocy u organizacji humanitarnych!

Prewencja przeciwpożarowa

Tylko w roku 2004 w wyniku pożarów w Republice Federalnej Niemiec straciło życie 450 ludzi, ponad 5000 odniosło obrażenia, a straty materialne w prywatnych gospodarstwach domowych wyniosły 1,3 miliarda euro. Powodem pożarów była często niewiedza lub niedbalstwo, jak np. używanie spirytusu lub przyspieszacza podczas grilowania.

Obowiązujące przepisy prawne w zakresie prewencji przeciwpożarowej zapewniają niezwykle wysokie bezpieczeństwo przeciwpożarowe budynków w Niemczech i dostateczną ilość dróg ewakuacyjnych. Dzięki temu w razie pożaru mieszkańcy mogą albo samodzielnie opuścić budynek albo być bez problemu ewakuowani lub uratowani przez straż pożarną.



Każdy z nas może pomóc w zminimalizowaniu ryzyka pożaru. W ramach prewencji przeciwpożarowej podczas dodatkowych prac budowlanych w budynkach (prze-, rozbudowa) zaleca się – pomimo że nie jest to warunkiem wydania zezwolenia przez organy nadzoru budowlanego - wyłącznie stosowanie materiałów zapobiegających powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru. Dotyczy to również malowania i odnawiania pomieszczeń. Konieczna będzie tu konsultacja kompetentnych fachowców.

Zagrożenia pożarem

W razie powstania pożaru bardzo ważne jest, aby zauważyć to jak najszybciej. Efektywną i finansowo przystępną możliwością jest instalowanie czujników dymu. W następnym rozdziale znajdą Państwo szczegółowe informacje na ten temat. Zanim na miejsce zdarzenia przybędzie zaalarmowana straż pożarna każdy z nas powinien być w stanie sam sobie poradzić, o ile sytuacja nie stanowi zagrożenia dla życia. W przypadku małych pożarów „w zarodku” dalszemu rozszerzaniu się ognia możemy zapobiec stosując między innymi gaśnicę, koc gaśniczy czy wąż do wody. Odnośnie konieczności i możliwości samopomocy można poinformować się u lokalnej straży pożarnej.

- ▶ Również tam, gdzie gaśnica nie jest obowiązkowa, np. w aucie, warto zastanowić się nad jej zakupem: każdego roku automobilklub ADAC notuje 40 000 pożarów!
- ▶ Koc gaśniczy z wełny lub innego odpowiedniego materiału pomoże ugasić palące się ubranie.
- ▶ W hotelach, dyskotekach i kinach itp. zaleca się zapamiętanie sobie dróg awaryjnych zanim dojdzie do pożaru i ewentualnie paniki.



Zanim się zapali

Bez względu na to, gdzie się znajdujemy, powinniśmy przed ewentualnym wybuchem pożaru zawsze poinformować się,

- ▶ jak w razie zagrożenia dotrzeć do najbliższych schodów (w razie pożaru korzystanie z wind jest zabronione!),
- ▶ jakie środki przygotowawcze podjęto na wypadek ewakuacji osób niepełnosprawnych,
- ▶ jak można zaalarmować straż pożarną,
- ▶ gdzie znajdują się gaśnice i jak się je obsługuje.

Proszę zadbać, aby

- ▶ w korytarzach i na schodach nie znajdowały się żadne przedmioty – droga ewakuacyjna musi być wolna od wszelkich przeszkód,
- ▶ drzwi na drogach ewakuacyjnych były zamknięte (ale nigdy na klucz!) w celu uniknięcia rozprzestrzeniania się ognia i zadymienia dróg ewakuacyjnych,
- ▶ hydranty i dojazdy dla straży pożarnej nie były zablokowane,
- ▶ instalacje bezpieczeństwa w domu działały bez zarzutu, a uszkodzenia były natychmiast zgłaszane,
- ▶ nie pozostawiać bez dozoru otwartych źródeł światła takich jak świece czy ogień,
- ▶ stan urządzeń i instalacji elektrycznych był bez zarzutu i aby nie były one manipulowane,
- ▶ na wypadek niespodziewanej „ewakuacji” najważniejsze dokumenty i papiery były w domu pod ręką (dodatkowe wskazówki na ten temat znajdują Państwo w rozdziale „Zabezpieczanie dokumentów”).

Wskazówki prewencyjne

- ▶ Piwnica: Usunąć łatwopalny i zbędny materiał!
- ▶ Strych: Wyrzucić zbędne rzeczy! Usunąć w szczególności materiał łatwopalny z kątów i skosów!
- ▶ Przygotować środki gaśnicze, np. gaśnice, wąż do wody, koc gaśniczy itp.!
- ▶ Poddawać gaśnice regularnej kontroli i konserwacji!
- ▶ Nauczyć się prawidłowej obsługi gaśnic i stosowania środków gaśniczych!

Czujniki dymu



Defekty przewodów elektrycznych lub sprzętu, nieuwaga w domu lub brak ostrożności w obchodzeniu się z ogniem mogą być przyczyną wybuchu pożaru. Powstający dym może doprowadzić do uduszenia się podczas snu lub uniemożliwić korzystanie z drogi awaryjnej. Małe urządzenie zainstalowane na suficie pokoju lub przejścia może uratować życie ludzkie. Czujniki dymu mają mniej więcej wielkość ręki, są łatwe w instalacji i uruchamiają alarm akustyczny. Dla osób niesłyszących istnieje możliwość ostrzegania błyskami i wibracją urzą-

żenia wibracyjnego. Czujniki dymu należy montować jak najwyżej, ponieważ dym wznosi się ku górze. Kuchnia i łazienka nie są optymalnymi miejscami montażu, gdyż opary powstające podczas gotowania i para wodna mogą wyzwolić fałszywy alarm. Możliwe jest sprzężenie ze sobą kilku czujników powodujące np. uruchomienie alarmu w urządzeniach w części mieszkalnej po wyzwoleniu alarmu przez czujnik w piwnicy.

Dobrej jakości czujniki dymu posiadają przycisk testowy umożliwiający kontrolę gotowości roboczej i wskazujący konieczność wymiany baterii. Dalszych informacji udzielają sklepy specjalistyczne.

Wskazówki

Czujniki dymu instaluje się dla ostrzegania przed powstającymi pożarami w szczególnie zagrożonych rejonach i na drogach ewakuacyjnych przede wszystkim:

- ▶ na korytarzach przed sypialnią,
- ▶ w pokojach dziecięcych,
- ▶ na schodach i
- ▶ w piwnicach.

Dalszych informacji udzielają straż pożarna i zakłady ubezpieczeniowe (Brandversicherungsanstalten).

Gdy się pali

Aby w razie pożaru ułatwić ratowanie własnej osoby i innych, powinno się wiedzieć, jak należy się prawidłowo zachowywać w takiej sytuacji. Bezpieczeństwo ludzi jest absolutnym priorytetem. W przypadku wykrycia pożaru proszę stosować się do podanej kolejności czynności:

1. Jeżeli ogień dopiero powstaje natychmiast podjąć pierwsze próby gaszenia, aby stłumić go „w zarodku”.
 - ▶ Podejmować próby gaszenia wyłącznie, jeżeli nie jest się samemu zagrożonym!
 - ▶ Nie gasić wodą płonącego tłuszczu i innych płynnych paliw!
 - ▶ Przed rozpoczęciem gaszenia wyłączyć prąd w strefie zagrożenia!
 - ▶ Gasić ogień z dołu do góry i od stron do środka!
 - ▶ Pod żadnym pozorem nie wchodzić do zadymionych pomieszczeń! Niebezpieczeństwo śmiertelnego zatrucia gazami pożarowymi! Zamknąć drzwi i wezwać straż pożarną!
2. Jeżeli próby gaszenia nie są możliwe: Zamknąć okna - jeżeli nie stanowi to zagrożenia dla własnej osoby - oraz drzwi pomieszczenia, w którym się pali! Dzięki temu odcina się dopływ tlenu.
3. Wezwać straż pożarną!
4. Ostrzegać osoby i pomagać im osiągnąć bezpieczne miejsce (ewentualnie za pomocą innych)!
5. Czekać na straż pożarną i wskazać jej dojazd do celu!
6. Do przybycia straży pożarnej próbować zapobiegać rozprzestrzenianiu się pożaru! Zwilżać lub polewać drzwi do płonącego pomieszczenia, aby opóźnić lub zapobiec ich przepaleniu!
7. W razie konieczności opuszczenia budynku, mieszkania, piętra itd. zwrócić uwagę, aby nikt tam nie pozostał. Drzwi pomieszczeń, w których się nie pali, nie powinny być zamknięte, aby łatwiej było szybko przeszukać zagrożony rejon. Drzwi przeciwpożarowe i drzwi zabezpieczające przed rozprzestrzenieniem się pożaru pomiędzy wydzielonymi strefami pożarowymi są oczywiście zamknięte. Nie zamykać drzwi na klucz! W przypadku pomieszczeń i okien, które można otworzyć tylko kluczem, mieć pod ręką odpowiednie klucze dla straży pożarnej.
8. Czy wszyscy są bezpieczni? Po opuszczeniu strefy zagrożenia należy ustalić, czy wszyscy mieszkańcy znajdują w bezpiecznym miejscu, gdyż w przypadku osób zaginionych straż pożarna musi wychodzić z założenia, że potencjalnie znajdują się one w budynku i tym samym w niebezpieczeństwie.

W razie próbnego alarmu należy zachowywać się tak jakby naprawdę wybuchł pożar. Jeżeli pewnego dnia „prawdziwy” alarm przeciwpożarowy uznają Państwo za próbę i nie zareagują, może powstać zagrożenie dla Państwa i członków ekip ratunkowych. Bezpieczeństwo ludzi ma pierwszeństwo przed wszelkimi czynnościami zwalczania ognia! Dalszych informacji udziela straż pożarna!

Sprzęt gaśniczy



Ubezpieczenie od pożaru ubezpiecza wprawdzie od szkód w wyniku pożaru, ale nie zapobiega jego wybuchowi. W miejscu pracy i w wielu prywatnych gospodarstwach domowych istnieje obowiązek wyposażenia obiektu w gaśnice. Gaśnice koloru czerwonego zainstalowane w dobrze widocznych i dla wszystkich dostępnych miejscach wskazują na gaszenie jako jedną z możliwości zwalczania pożaru. Wielkość i zawartość gaśnic może być różna i zależy od obowiązujących przepisów i potencjalnego zagrożenia pożarem. Ponadto mogą się one istotnie różnić sposobem obsługi.

Dane gaśnice są przewidziane do gaszenia pożaru w początkowej fazie jego powstawania. Czas działania jest ograniczony. Dokładnych informacji udzielają sklepy specjalistyczne.

Także inne środki pomocnicze jak konewka, butelka z rozpylaczem czy wąż do podlewania ogrodu mogą efektywnie pomóc w zwalczaniu powstającego pożaru.

Wskazówki

Proszę informować się o ewentualnym sprzęcie gaśniczym i jego obsłudze przed wybuchem pożaru!

Wymagany przepisami sprzęt gaśniczy musi być regularnie poddawany kontroli stanu technicznego i działania.

Dalszych informacji udzielają straż pożarna i zakłady ubezpieczeniowe (Brandversicherungsanstalten).

Zagrożenia typu CBRN

Substancje niebezpieczne typu CBRN są natury chemicznej (C), biologicznej (B), radiologicznej (R) lub nuklearnej (N). Napotykamy je wszędzie: w procesach przemysłowych jako surowce i produkty przejściowe, w laboratoriach, medycynie, badaniach naukowych, jako paliwo np. w elektrowniach atomowych, w składach, na wszystkich drogach transportu, w domu i w wielu innych miejscach.

Ponieważ substancje tego typu są wszędzie, a ich uwolnienia połączonego ze szkodliwymi skutkami nie da się całkowicie wykluczyć, odpowiednie urzędy przewidziały na taką okoliczność kroki mające na celu ich lokalizację, identyfikację i neutralizację. Zadania to leżą z reguły w kompetencji lokalnej straży pożarnej dysponującej najnowocześniejszym wyposażeniem technicznym.



Zachowanie w razie uwolnienia się substancji niebezpiecznych

Na zewnątrz

- ▶ Szukać schronienia w najbliższym zamieszkałym domu!
- ▶ Poruszać się możliwie bokiem do kierunku wiatru! Oddychać za pomocą środka ochrony dróg oddechowych lub przynajmniej przez chusteczkę!
- ▶ Po kontakcie z substancją niebezpieczną po przyjeździe do domu niezwłocznie ściągnąć ubranie zwierzchnie i buty i pozostawić je poza rejonem mieszkalnym!
- ▶ Najpierw umyć ręce, następnie twarz, włosy, nos i uszy!
- ▶ W razie uwolnienia się substancji biologicznej zaleca się dezynfekcję rąk!

W samochodzie

- ▶ Wyłączyć klimatyzację i nawiew oraz zamknąć okna!
- ▶ Śledzić komunikaty radiowe (UKW, stacje regionalne) i stosować się do poleceń urzędów!
- ▶ Jechać do najbliższego zamieszkałego budynku! Po opuszczeniu samochodu stosować się do zaleceń dotyczących zachowania na zewnątrz!

W budynku

- ▶ Najlepiej pozostać w budynku!
- ▶ Przyjąć tymczasowo zagrożonych przechodniów!
- ▶ Informować w razie potrzeby pozostałych mieszkańców budynku!
- ▶ Zamknąć drzwi i okna!
- ▶ Wyłączyć wentylatory i klimatyzację! Zamknąć wywietrzniki, również na ramach okien!
- ▶ Przejść do pokoju w głębi mieszkania, najlepiej bez okien!
- ▶ W razie zagrożenia skażenia radioaktywnego schronić się najlepiej w piwnicy!
- ▶ Unikać niepotrzebnego zużycia tlenu, np. w wyniku używania świeczek!
- ▶ Włączyć radio (UKW, stację regionalną) lub telewizor!
- ▶ Śledzić komunikaty urzędów i władz!
- ▶ Telefonować wyłącznie w sytuacji alarmowej!
- ▶ W razie wni-/ przeniknięcia substancji niebezpiecznych do budynku używać prowizorycznych środków ochrony dróg oddechowych, np. pół/masek dla majsterkowiczów lub wilgotnych ręczników!

Substancje niebezpieczne typu CBRN

Obywatelki i obywatele Republiki Federalnej Niemiec żyją na wysokim poziomie charakterystycznym dla wysoko rozwiniętych państw uprzemysłowionych. Jednakże korzystanie z dobrodziejstw nowoczesnej techniki jest związane z pewnym ryzykiem. Nawet w przypadku stosowania wysokich standardów bezpieczeństwa nie można np. całkowicie wykluczyć uwolnienia się substancji niebezpiecznych. Może dojść do tego zarówno podczas produkcji lub transportu, jak również np. w wyniku bezostrożnego stosowania środków czyszczących w gospodarstwie domowym.

Substancje niebezpieczne mogą występować w postaci gazowej, płynnej, stałej lub w formie oparu. Z reguły niefachowiec nie jest w stanie rozpoznać zagrożenia. Dlatego proszę zwracać się w takich sytuacjach do straży pożarnej / pogotowia ratunkowego (112) lub pogotowia ds. zatrucia (Giftnotzentrale) (numer w książce telefonicznej) – a w razie przypadków poza własnym budynkiem – śledzić komunikaty urzędów podawanych przez megafony lub w radiu.



Właściwości substancji niebezpiecznych typu CBRN

Chemikalia mogą mieć przeróżne właściwości. Wiele substancji jest palnych lub nawet wybuchowych i może mieć działanie żrące lub trujące. Czasami chemikalia mogą mieć kilka właściwości jednocześnie. W większości przypadków działają najmocniej po przedostaniu się do organizmu. Substancje mogą być absorbowane przez skórę, podczas jedzenia czy oddychania. Szczególną ostrożność należy zachować w przypadku substancji w postaci gazowej. Ponieważ większość gazów i oparów jest cięższa od powietrza, mogą one zbierać się w obniżeniach i piwnicach. W razie uwolnienia się chemikaliów, należy koniecznie unikać takich miejsc.

Do substancji czynnych biologicznie zalicza się bakterie, wirusy, grzyby, pasożyty i trucizny. W pewnych przypadkach mogą one wywołać ciężkie choroby u ludzi. Organizm absorbuje je przede wszystkim przez płuca, układ trawienny i skórę (rany). W razie niebezpieczeństwa wniknięcia substancji przez drogi oddechowe, należy stosować przynajmniej prowizoryczne środki ochrony jak np. pól / maski dla majsterkowiczów lub wilgotne ręczniki.

Substancje radioaktywne emitują wysokoenergetyczne promieniowanie jonizujące. Promieniowanie uszkadza żyjące komórki i może je zniszczyć lub wywołać raka. Substancje radioaktywne są z reguły substancjami stałymi. Organizm może absorbować je przez wdychanie, pokarm i przez skórę (rany). Część promieniowania jonizującego, tzw. promieniowanie alfa (promieniowanie cząstkowe), stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia w przypadku wchłonięcia go do organizmu w postaci mikroskopijnych cząsteczek pyłu. W takim przypadku przed wchłonięciem przez płuca uchronią środki ochrony dróg oddechowych. Podczas przenikania przez materię promieniowanie słabnie. Efekt ten jest szczególnie widoczny w piwnicach, ponieważ powyżej znajdują się warstwa ziemi i wyższe kondygnacje budynku.

Lista kontrolna

Istotna jest świadomość, że w wyniku pożaru, wypadku lub katastrofy, może powstać sytuacja, na którą należy być przygotowanym. Zasad pierwszej pomocy i zwalczania ognia nie można nauczyć się, gdy coś się już stało. Tak jak nie można zgromadzić zapasu wody pitnej, gdy ulegnie awarii system zaopatrzenia w wodę. Proszę zabezpieczyć się na czas! Z wszystkimi pytaniami dotyczącymi samopomocy należy zwracać się do właściwego urzędu miasta lub administracji gminy. Prywatne organizacje pomocy humanitarnej oferują odpowiednie kursy, na których można zawczasu nauczyć się udzielania pierwszej pomocy lub odświeżyć swoje umiejętności.

Poniższa lista kontrolna zawiera rzeczy, o których należy pamiętać na wypadek sytuacji wyjątkowej. Proszę uzupełnić listę telefonów na ostatniej stronie broszury o miejscowe numery telefonów awaryjnych, co w razie potrzeby pozwoli zaoszczędzić drogocenny czas.



Produkty żywnościowe i napoje

Poniższe zalecenia znajdują Państwo na stronie internetowej www.ernaehrungsvorsorge.de. Opowiadają one zaleceniom Federalnego Ministerstwa Żywnienia, Rolnictwa i Ochrony Konsumenta, z siedzibą Wilhelmstraße 54, 10117 Berlin lub Rochusstraße 1, 53123 Bonn, strona domowa www.bmelv.de

Oto przykład zapasu na 2 tygodnie dla jednej osoby. Odpowiada on ok. 2200 kcal dziennie i z reguły zaspokaja całe zapotrzebowanie na energię. Z uwagi na własne preferencje lub z powodu wymagań dietetycznych osobisty zapas produktów żywnościowych może wyglądać inaczej. W planowaniu zapasu proszę również uwzględnić, że niektóre sytuacje wyjątkowe mogą być związane z przerwą w dostawie energii elektrycznej. Z tego względu nasz przykład nie uwzględnia możliwości gromadzenia zapasów mrożonych.

Zapas na 2 tygodnie		* masa po odłaniu wody / płynu / oleju itp.	
grupa produktów żywnościowych	ilość	przykład	
zboże, produkty zbożowe, chleb, ziemniaki	4,6 kg	chleb pełnoziarnisty	1000 g
		sucharki	250 g
		chleb chrupki	1000 g
		makaron	400 g
		ryż	250 g
		płatki owsiane / zbożowe	750 g
		ziemniaki	1000 g
warzywa, owoce strączkowe	5,6 kg	fasola (w puszcze)	800 g*
		grostek / marchewka (w puszcze)	900 g*
		kapusta czerwona (w puszcze / słoiku)	700 g*
		kapusta kiszona (w puszcze)	700 g*
		szparagi (w słoiku)	400 g*
		kukurydza (w puszcze)	400 g*
		grzyby (w puszcze)	400 g*
		ogórki kiszone (w słoiku)	400 g*
		buraki czerwone	400 g*
		cebula, świeża	500 g
owoce	3,5 kg	wiśnie (w słoiku)	700 g*
		gruszki (w puszcze)	250 g*
		morele (w puszcze)	250 g*
		mandarynki (w puszcze)	350 g*
		ananas (w puszcze)	350 g*
		rodzynki	200 g
		orzechy laskowe łuskane	200 g
		śliwki suszone	250 g
		świeże owoce, (jabłka, gruszki, banany, owoce cytrusowe)	1000 g

Produkty żywnościowe i napoje ciąg dalszy

napoje ¹	24 litry	woda mineralna woda niegazowana sok cytrynowy kawa herbata czarna	12 l 12 l 0,2 l 250 g 125 g
mleko, produkty mleczne	3,7 kg	mleko UHT ser twarde	3 l 700 g
ryby, mięso, jajka	1,7 kg	tuńczyk (w puszcze) sardynki w oleju (w puszcze) śledź w sosie parówki (w słoiku / puszcze) corned beef (w puszcze) kiszka wątrobiana (w słoiku / puszcze) kielbasa trwała (np. salami) 6 jajek ²	150 g* 100 g* 100 g 300 g* 250 g 100 g 300 g 360 g
tłuszcze, oleje	0,5 kg	olej (np. olej kukurydziany, z oliwek, słonecznikowy) tłuszcz do smarowania	0,3 l 250 g
pozostałe produkty żywnościowe według upodobania np.	0,25 kg	cukier, słodzik, miód, marmolada, czekolada, sól jodowana, dania gotowe (np. ravioli, suche tortellini, zupy gotowe) produkty ziemniaczane (np. purée), mąka, wywar w proszku, kakao w proszku, keksy twarde, słone paluszki	

¹ Podany zapas napojów jest wyższy niż zapotrzebowanie na wodę pitną i uwzględnia ilość potrzebną do przygotowania takich produktów jak makaron, ryż czy ziemniaki niezależnie od publicznej sieci zaopatrzenia w wodę.

² Można zastąpić jajkami płynnymi oferowanymi przez niektóre sklepy spożywcze w opakowaniach litrowych.

Odbiornik radiowy

Co już mamy?

	tak	nie
odbiornik radiowy na fale średnie i ultrakrótkie na zasilanie z baterii		
baterie zapasowe		

Apteczka domowa

Co już mamy?

	tak	nie
apteczka samochodowa wg normy DIN		
przyjmowane leki		
środek przeciwbólowy		
środek do odkażania skóry		
środek do odkażania ran		
środek przeciw przeziębieniu		
termometr do mierzenia temperatury		
środek przeciwbiegunkowy		
maść na ukąszenia komarów i oparzenia słoneczne		
pinceta do usuwania drzazg itp.		

Artykuły higieniczne

Co już mamy?

	jest	przygotować
mydło (sztuki), proszek do prania (kg)		
szczoteczka do zębów, pasta do zębów (sztuki)		
komplet jednorazowych naczyń i sztućców (sztuki)		
ręczniki papierowe (rolki)		
worki na śmieci (sztuki)		
toaleta kempingowa		
worek zapasowy (sztuki)		
Campingtoilette, Ersatzbeutel (Stück)		
rękawice domowe (pary)		
środek odkażający, mydło szare (sztuki)		
rękawice domowe		

Ochrona i prewencja przeciwpożarowa

Co już zrobiliśmy? Co już mamy?

	tak	nie
usunięcie zbędnych rzeczy z piwnicy i strychu		
gaśnice		
czujniki dymu		
koc gaśniczy (ewentualnie koc wełniany)		
pojemniki na wodę do gaszenia		
wiadra		
hydronetka lub hydropult		
wąż do podlewania lub mycia auta		

Zabezpieczanie dokumentów

Co już mamy?

	tak	nie
Czy ustaliłem / am, które dokumenty są absolutnie konieczne?		
Czy papiery są odpowiednio posegregowane?		
Czy najważniejsze dokumenty są skopiowane, a kopie ewent. uwierzytelnione?		
Czy założyłem / am teczkę na dokumenty?		
Czy teczka na dokumenty lub ważne dokumenty znajdują się pod ręką?		

Bagaż awaryjny

Co już mamy?

	jest	przygotować
przyjmowane lekarstwa		
prowizoryczna odzież ochronna		
koc wełniany / śpiwór		
bielizna, pończochy		
wysokie buty gumowe, solidne buty		
naczynia, sztućce, termos, kubek		
materiał do odkażania i opatrzenia ran		
otwieracz do konserw i nóż kieszonkowy		
wytrzymała, ciepła odzież		
latarka kieszonkowa		
okrycie głowy, kask / hełm ochronny		
maska ochronna / prowizoryczna ochrona dróg odd.		
rękawice robocze		

Awaryje i przerwy w dostawie energii

Co już mamy?

	tak	nie
świeczki, świeczki do podgrzewaczy		
zapałki, zapalniczka		
latarka kieszonkowa		
baterie zapasowe		
kuchenka turystyczna wraz z paliwem		
możliwość ogrzewania		
opał		

Osobista lista kontrolna

Notatki

Serwis informacyjny

Zagrożenia i możliwości ochrony:

W celu udzielenia odpowiedzi na wszelkie pytania dotyczące potencjalnych zagrożeń i możliwości ochrony Federalny Urząd Obrony Cywilnej i Pomocy Ofiarom Katastrof (Bundesamt für Bevölkerungsschutz und Katastrophenhilfe) uruchomił system prewencyjno-informacyjny „deNIS”. Na stronie www.denis.bund.de znajdują Państwo informacje i odsyłacze dotyczące prewencji indywidualnej. System deNIS” oferuje streszczenie, przygotowanie i udostępnienie odpowiednich informacji, udziela wskazówek dotyczących prawidłowego zachowania i pomaga w szukaniu w Internecie.

Ekstremalne warunki atmosferyczne i zagrożenie powodziowe:

Aktualne ostrzeżenia znajdują Państwo na stronie niemieckiej Służby Meteorologicznej (Deutscher Wetterdienst) pod adresem www.dwd.de.

Żywnienie i ochrona konsumenta:

W kwestiach dotyczących odżywiania można informować się na stronie Federalnego Ministerstwa Żywnienia, Rolnictwa i Ochrony Konsumenta na stronie www.bmelv.de informieren.

Proszę informować się również w internecie: www.denis.bund.de



Bundesamt
für Bevölkerungsschutz
und Katastrophenhilfe

Federalny Urząd Ochrony Cywilnej i Pomocy Ofiarom Katastrof – Bundesamt für Bevölkerungsschutz und Katastrophenhilfe – jest kompetentnym partnerem w kwestiach prewencji i ochrony ludności w sytuacjach szczególnych. Więcej na ten temat oraz informacje dotyczące innych różnorodnych zadań Urzędu znajdują Państwo na naszej stronie www.bbk.bund.de w Internecie.

**Bundesamt für Bevölkerungsschutz
und Katastrophenhilfe (BBK)**

Provinzialstraße 93

53127 Bonn

Postfach: 1867, 53008 Bonn

poststelle@bbk.bund.de